Downloaded via the EU tax law app / web

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja)

8 ta’ Settembru 2015 (*)

“Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Pro?eduri kriminali li jikkon?ernaw reati fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Artikolu 325 TFUE – Le?i?lazzjoni nazzjonali li tipprevedi termini ta’ preskrizzjoni assoluti li jistg?u jag?tu lok g?all-impunità tar-reati – Effett potenzjali fuq l-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea – Obbligu tal-qorti nazzjonali li ma tapplikax dispo?izzjoni tad-dritt intern li tista’ tippre?udika l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri mid-dritt tal-Unjoni”

Fil-Kaw?a C?105/14,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mit-Tribunale di Cuneo (l-Italja), permezz ta’ de?i?joni tas-17 ta’ Jannar 2014, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fil-5 ta’ Marzu 2014, fi pro?eduri kriminali kontra

Ivo Taricco,

Ezio Filippi,

Isabella Leonetti,

Nicola Spagnolo,

Davide Salvoni,

Flavio Spaccavento,

Goranco Anakiev,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Awla Manja),

komposta minn V. Skouris, President, K. Lenaerts, Vi?i President, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen, T. von Danwitz u J.?C. Bonichot, Presidenti tal-Awla, A. Arabadjiev, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger (Relatur), A. Prechal, E. Jaraši?nas u C. G. Fernlund, Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: L. Carrasco Marco, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-3 ta’ Marzu 2015,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?al M. Anakiev, minn L. Sani, avvocato,

– g?all-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, b?ala a?ent, assistita minn M. Salvatorelli u L. Ventrella, avvocati dello Stato,

– g?all-Gvern ?ermani?, minn T. Henze u J. Kemper, b?ala a?enti,

– g?all-Gvern Pollakk, minn B. Majczyna, b?ala a?ent,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn P. Rossi u R. Lyal, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-30 ta' April 2015,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 101 TFUE, 107 TFUE u 119 TFUE kif ukoll tal-Artikolu 158 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (?U L 347, p. 1).

2 Din it-talba ?iet ippre?entata fil-kuntest ta' pro?eduri kriminali mressqa kontra I. Taricco, E. Filippi, I. Leonetti, I. Spagnolo, D. Salvoni, F. Spaccavento u G. Anakiev (iktar 'il quddiem, flimkien, l-"akku?ati"), min?abba li stabbilixxew u fasslu asso?jazzjoni sabiex jitwettqu reati differenti fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT).

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 325 TFUE jipprevedi:

"1. L-Unjoni u l-Istati Membri g?andhom jikkumbattu l-frodi u l-attivitajiet illegali o?ra li jaffettwaw l-interessi finanzjarji ta' l-Unjoni permezz ta' mi?uri, li jittie?du skond dan l-Artikolu u li jservu ta' deterrent kif ukoll li jkunu tali li joffru protezzjoni effettiva fl-Istati Membri, kif ukoll fl-istituzzjonijiet, il-korpi u l-organi ta' l-Unjoni.

2. L-Istati Membri g?andhom jie?du l-istess mi?uri sabiex jikkumbattu l-frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji ta' l-Unjoni b?al ma jie?du sabiex jikkumbattu l-frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tag?hom stess.

[...]"

Il-Konvenzjoni dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej

4 Skont il-Preambolu tal-Konvenzjoni stabbilita fuq il-ba?i tal-Artikolu K.3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej, iffirmata fil-Lussemburgu fis-26 ta' Lulju 1995 (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 8, p. 57, iktar 'il quddiem il-"Konvenzjoni PIF"), il-pajji?i kontraenti g?al din il-konvenzjoni, Stati Membri tal-Unjoni Ewropea, huma konvinti "li l-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej issejja? g?al prosekuzzjoni kriminali ta' kondotta frawdolenta li tag?mel ?sara lil dawk l-interessi" u "mill-?tie?a li tag?mel din il-kondotta punita b'penalitajiet kriminali effettivi, proporzjonati u disswa?ivi, ming?ajr pre?udizzju g?al possibbilità li tapplika penalitajiet o?ra f'ka?i xierqa, u tal-b?onn, g?al inqas f'ka?i serji, li tag?mel din il-kondotta punita b'deprivazzjoni ta' libertà".

5 L-Artikolu 1(1) tal-Konvenzjoni PIF jipprovdi:

"G?all-g?anijiet ta' din il-Konvenzjoni, frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej tikkonsisti fir-:

[...]

b) rigward d?ul, kwalunkwe att jew omissjoni intenzjonali dwar:

– l-u?u jew pre?entazzjoni ta’ stqarrijiet jew dokumenti foloz, mhux korretti jew mhux kompluti, li g?andhom b?ala effett it-tnaqqis illegali ta’ fondi mill-bilan? ?enerali tal-Komunitajiet Ewropej jew bilan?i m?addma minn, jew f’isem, il-Komunitajiet Ewropej,

[...]”

6 L-Artikolu 2(1) ta’ din il-Konvenzjoni jipprovdi:

“Kull Stat Membru jie?u l-mi?uri me?tie?a biex jassigura li l-kondotta msemmija fl-Artikolu 1, u parte?ipazzjoni f’instigazzjoni jew attentat tal-kondotta msemmija fl-Artikolu 1(1), huma puniti b’penalitajiet kriminali effettivi, proporzjonati u disswa?ivi, inklu?i, g?al inqas f’ka?i ta’ frodi serja, penalitajiet li jinvolvu depravazzjoni ta’ libertà li tista’ tag?ti lok g?al estradizzjoni, u jinftiehem li frodi serja titqies frodi li tinvolvi ammont minimu li g?andu jkun stabbilit f’kull Stat Membru. Dan l-ammont minimu ma jistax ikun stabbilit g?as-somma li taqbe? 50 000 [EUR].”

Id-Direttiva 2006/112

7 L-Artikolu 131 tad-Direttiva 2006/112 jipprovdi:

“L-e?enzjonijiet ipprovduti fil-Kapitoli 2 sa 9 g?andhom japplikaw ming?ajr pre?udizzju g?al disposizzjonijet o?rajn tal-Komunità skond kondizzjonijiet li l-Istati Membri g?andhom jistabilixxu g?all-finijiet li ji?guraw l-applikazzjoni korretta u ?ara ta’ dawk l-e?enzjonijet u tal-prevenzjoni ta’ kawlunkwe eva?joni, evitar jew abbu? possibbli.”

8 L-Artikolu 138(1) ta’ din id-direttiva jipprovdi:

“L-Istati Membri g?andhom je?entaw il-provvista ta’ merkanzija mibg?uta jew ittrasportata lejn destinazzjoni ‘l barra mit-territroju tag?hom i?da fil-Komunità, jew mill-bejjieg? jew f’ismu jew il-persuna li tkun qed takkwista l-merkanzija, g?al persuna taxxabbli o?ra, jew g?al persuna legali mhux taxxabbli li tkun qed ta?ixxi b?ala tali fi Stat Membru ie?or li mhux dak minn fejn bdiet tinbag?at jew tkun ittrasportata il-merkanzija.”

9 L-Artikolu 158 tal-imsemmija direttiva jipprovdi:

“1. [...] l-Istati Membri jistg?u jipprovdu g?al arran?amenti tal-?a?na minbarra magazzina?? doganali fil-ka?ijiet li ?ejjin:

a) fejn il-merkanzija hija ma?suba g?al ?wienet ?ielsa mit-taxxa [...]

[...]

2. Fejn l-Istati Membri je?er?itaw l-g?a?la ta’ e?enzjoni prevista fil-punt (a) tal-paragrafu 1, huma g?andhom jie?du l-mi?uri me?tie?a biex ji?guraw l-applikazzjoni tajba u ?ara ta’ din l-e?enzjoni u biex ma jkunx hemm eva?joni, skartar jew abbu?.

[...]”

Id-De?i?joni 2007/436/KE

10 L-Artikolu 2(1) tad-De?i?joni tal-Kunsill 2007/436/KE, Euratom, tas-7 ta’ ?unju 2007, dwar is-

sistema ta’ ri?orsi proprji tal-Komunitajiet Ewropej (?U L 163, p. 17), huwa fformulat kif ?ej:

“Id-d?ul minn dan li ?ej g?andu jkun jikkostitwixxi r-ri?orsi proprji mda??la fil-ba?it ?enerali ta’ l-Unjoni Ewropea:

[...]

b) [...] l-applikazzjoni ta’ rata uniformi valida g?all-Istati Membri kollha g?all-ba?ijiet ta’ valutazzjoni tal-VAT armonizzati ddeterminati skond ir-regoli Komunitarji. [...]”

Id-dritt Taljan

11 L-Artikolu 157 tal-Kodi?i Kriminali, kif emendat bil-Li?i Nru 251, tal-5 ta’ Di?embru 2005 (GURI Nru 285, tas-7 ta’ Di?embru 2005, iktar ’il quddiem il-“Kodi?i Kriminali”), dwar il-preskrizzjoni fil-qasam kriminali, jipprovdi:

“Il-prosekuzzjoni ta’ reat hija preskritta wara li jkun iddekorra terminu ekwivalenti g?at-tul tal-piena massima stabbilita fil-li?i; bla ?sara g?al dan, il-perijodu ta’ preskrizzjoni ma g?andux ikun inqas minn sitt snin fil-ka? ta’ delitti u inqas minn erba’ snin fil-ka? ta’ reati, inklu? fil-ka? li dawn tal-a??ar ikunu ssanzjonati b’multa biss.

[...]”

12 L-Artikolu 158 ta’ dan il-kodi?i jirregola l-bidu tat-terminu ta’ preskrizzjoni kif ?ej:

“It-terminu tal-preskrizzjoni jibda jiddekorri mill-jum li fih twettaq ir-reat, jew fil-ka? ta’ attentat reat, mill-jum li fih intemmet l-attività jew l-attività kontinwa tal-akku?at. Fir-rigward ta’ reat permanenti, it-terminu ta’ preskrizzjoni jibda jiddekorri mill-jum li fih ir-reat ma jibqax permanenti”.

[...]”

13 Skont l-Artikolu 159 tal-imsemmi kodi?i, dwar ir-regoli li jirrigwardaw s-sospensjoni tal-preskrizzjoni:

“Il-preskrizzjoni hija sospi?a fil-ka?ijiet kollha fejn is-sospensjoni tal-pro?edura, tal-pro?ess kriminali jew tat-terminu previst g?ad-detenzjoni provi?orja hija prevista minn dispo?izzjoni le?i?lattiva spe?jali, kif ukoll fil-ka?ijiet li ?ejjin:

1) awtorizzazzjoni li jitressqu pro?eduri;

2) rinviju tal-kaw?a quddiem qorti o?ra;

3) sospensjoni tal-pro?eduri jew tal-pro?ess kriminali min?abba impediment tal-partijiet u tal-avukati, jew fuq talba tal-akku?at jew tal-avukat tieg?u. [...]

[...]

Il-preskrizzjoni ter?a’ tibda tiddekorri fil-jum li fih il-kaw?a li tat lok g?as-sospensjoni ma tibqax te?isti.”

14 L-Artikolu 160 tal-istess kodi?i, li jirregola l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni, jipprovdi:

“It-terminu ta’ preskrizzjoni ji?i interrott permezz ta’ sentenza jew ta’ digriet ta’ kundanna.

Digriet li jordna l-applikazzjoni ta’ mi?uri kawtelatorji *ratione personae* [...] u digriet li jistabbilixxi

smig? preliminari [...] jistg?u wkoll jag?tu lok g?all-interruzzjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni.

Fil-ka? ta' interruzzjoni, il-preskrizzjoni tibda tiddekorri mill-?did mill-jum tal-interruzzjoni. Jekk ikun hemm iktar minn interruzzjoni wa?da, il-preskrizzjoni tibda tiddekorri mill-a??ar interruzzjoni; madankollu, it-termini stabbiliti fl-Artikolu 157 f'ebda ?irkustanza ma jistg?u ji?u esti?i lil hinn mit-termini stabbiliti fit-tieni paragrafu tal-Artikolu 161, ?lief g?ar-reati previsti fl-Artikolu 51(3)(b) u (c) tal-Kodi?i ta' Pro?edura Kriminali."

15 Skont l-Artikolu 161 tal-Kodi?i Kriminali, li jikkon?erna l-effetti tas-sospensjoni u tal-interruzzjoni:

"Is-sospensjoni u l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni jipprodu?u effetti g?al dawk kollha li jkunu wettqu r-reat.

Bl-e??ezzjoni tal-prosekuzzjoni ta' reati msemmija fl-Artikoli 51(3)(b) u (c) tal-Kodi?i tal-Pro?edura Kriminali, interruzzjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni tista' tag?ti lok g?all-estensjoni ta' dan it-terminu b'mhux iktar minn kwart ta' dan it-terminu [...]"

16 L-Artikolu 416 tal-Kodi?i Kriminali jimponi piena ta' pri?unerija ta' massimu ta' seba' snin fuq persuni li jwaqqfu organizzazzjoni g?all-finijiet tat-twettiq ta' reati. Is-sempli?i parte?ipazzjoni f'tali asso?jazzjoni hija punibbli b'piena ta' pri?unerija sa ?ames snin.

17 Skont l-Artikolu 2 tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 74, li jintrodu?i dispo?izzjonijiet ?odda dwar ir-reati fil-qasam tat-taxxa fuq id-d?ul u tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (decreto legislativo Nru 74, nuova disciplina dei reati in materia di imposte sui redditi e sul valore aggiunto), tal-10 ta' Marzu 2000 (GURI Nru 76 tal-31 ta' Marzu 2000, iktar 'il quddiem id-"DL Nru 74/2000"), is-sottomissjoni ta' denunzja tal-VAT frawdolenti permezz tal-u?u ta' fatturi jew kwalunkwe dokumenti o?ra marbuta ma' tran?azzjonijiet ine?istenti, hija punibbli b'piena ta' pri?unerija ta' bejn sena u sitt xhur sa sitt snin. Skont l-Artikolu 8 tad-DL Nru 74/2000, kull min jibg?at fatturi foloz sabiex terzi jkunu jistg?u jevadu l-VAT huwa su??ett g?all-istess piena.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

18 L-akku?ati tressqu quddiem it-Tribunale di Cuneo b'kap ta' akku?a li stabbilixxew u fasslu, matul is-snin fiskali ta' bejn l-2005 u l-2009, organizzazzjoni kriminali bil-g?an li jwettqu reati differenti fil-qasam tal-VAT. Fil-fatt, huma ?ew akku?ati li g?amlu arran?amenti legali frawdolenti tat-tip "karu?ell g?all-VAT", li jinvolvu b'mod partikolari t-twaqqif ta' kumpanniji tal-isem u s-sottomissjoni ta' dokumenti foloz li permezz tag?hom kienu akkwistaw beni, f'dan il-ka? fliexken tax-xampanja, ming?ajr VAT. Dawn it-tran?azzjonijiet ippermettew lil Planet Srl (iktar 'il quddiem "Planet") takkwista prodotti bi prezz or?os minn dak tas-suq, li hija setg?et ter?a' tbieg? lill-klijenti tag?ha, u b'dan il-mod ?olqot distorsjoni f'dan is-suq.

19 Planet ir?eviet fatturi ma?ru?a minn dawn il-kumpanniji tal-isem g?al tran?azzjonijiet ine?istenti. Dawn il-kumpanniji kienu madankollu naqsu milli jippre?entaw id-denunzja annwali tal-VAT jew, meta ppre?entawha, ma kinux fi kwalunkwe ka? wettqu l-?lasijiet korrispondenti. Min-na?a l-o?ra, Planet kienet inkludiet il-fatturi ma?ru?a mill-imsemmija kumpanniji tal-isem fil-kontabbiltà tag?ha, billi naqqset indebitament il-VAT li kienet indikata fuqhom u, konsegwentement, ippre?entat denunzji annwali tal-VAT frawdolenti.

20 Mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li, wara li l-kaw?a li kienet tressqet quddiemha ?iet su??etta g?al diversi kwistjonijiet pro?edurali, u hija ?a?det id-diversi e??ezzjonijiet imqajma mill-akku?ati fil-kuntest tas-smig? preliminari li n?amm quddiemha, il-qorti tar-rinviju qieg?da tintalab tag?ti, minn na?a, sentenza li tikkonstata li ma hemmx lok li ting?ata de?i?joni fir-rigward ta' wie?ed mill-

akku?ati, G. Anakiev, peress li r-reati inkwistjoni huma preskritti fir-rigward tieg?u. Min-na?a l-o?ra, hija g?andha tag?ti de?i?joni tar-rinviju g?al sentenza fir-rigward tal-akku?ati l-o?rajn, billi tistabbilixxi seduta g?all-kontradittorju.

21 Il-qorti tar-rinviju tippre?i?a li r-reati li huma akku?ati bihom l-akku?ati huma ssanzjonati b'piena, skont l-Artikoli 2 u 8 tad-DL Nru 74/2000, ta' massimu ta' sitt snin pri?unerija. Min-na?a l-o?ra, ir-reat ta' organizzazzjoni kriminali, previst fl-Artikolu 416 tal-Kodi?i Kriminali, li fir-rigward tieg?u l-akku?ati jistg?u wkoll jinstabu ?atja, huwa ssanzjonat b'piena ta' massimu ta' seba' snin pri?unerija g?al dawk li jwaqqfu l-organizzazzjoni, u b'piena ta' massimu ta' ?ames snin pri?unerija g?al dawk li sempli?ement jipparte?ipaw. G?all-persuni li jwaqqfu l-organizzazzjoni kriminali, it-terminu ta' preskrizzjoni huwa ta' seba' snin, filwaqt li g?all-persuni l-o?ra kollha, it-terminu huwa ta' sitt snin. L-a??ar att li wassal g?all-interruzzjoni tal-preskrizzjoni kien id-digriet li stabbilixxa s-smig? preliminari.

22 Madankollu, minkejja l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni, it-terminu tag?ha ma jistax ji?i pprorogat, skont l-a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali, moqri flimkien mal-Artikolu 161 ta' dan il-kodi?i (iktar 'il quddiem id-"dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni"), iktar minn seba' snin u sitt xhur jew, fir-rigward tal-persuni li jwaqqfu l-organizzazzjoni kriminali, iktar minn tmien snin u disa' xhur li jibdew jiddekorru mill-fatti tar-reat. Skont il-qorti tar-rinviju, huwa ?gur li r-reati kollha, sa fejn ma humiex di?à preskritti, se jkunu preskritti mhux iktar tard mit-8 ta' Frar 2018, ji?ifieri qabel ma tkun tista' ting?ata sentenza definittiva fir-rigward tal-akku?ati. Dan il-fatt g?andu b?ala konsegwenza li dawn tal-a??ar, li qieg?ed ji?i allegat li wettqu frodi tal-VAT li tammonta g?al diversi miljuni ta' ewro, ikunu jistg?u jgawdu minn impunità ta' fatt, min?abba l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni.

23 Skont il-qorti tar-rinviju, din il-konsegwenza kienet madankollu prevedibbli min?abba l-e?istenza tar-regola li tinsab fl-a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali, moqrija flimkien ma' dik tat-tieni paragrafu tal-Artikolu 161 tal-Kodi?i Kriminali li, billi tippermetti, wara interruzzjoni tal-preskrizzjoni, proroga tat-terminu ta' preskrizzjoni ta' kwart biss tat-tul inizjali tieg?u, timplika, fil-verità, li l-preskrizzjoni ma ti?ix interrotta fil-parti l-kbira tal-pro?eduri kriminali.

24 Pro?eduri kriminali dwar frodi fiskali, b?al dawk li fir-rigward tag?hom jistg?u jinsabu ?atja l-akku?ati, normalment jimplikaw investigazzjonijiet kumplessi ?afna, b'mod li l-pro?eduri jie?du di?à ?afna ?mien fil-fa?i tal-investigazzjoni preliminari tag?hom. It-tul tal-pro?eduri, bl-istanzi kollha, ikun tali li, f'din it-tip ta' kaw?a, l-impunità ta' fatt tikkostitwixxi fl-Italja mhux ka? e??ezzjonali, i?da n-norma. Barra minn hekk, normalment ikun impossibbli g?all-amministrazzjoni finanzjarja Taljana li tirkupra l-ammont ta' taxxi li kien is-su??ett tar-reat ikkon?ernat.

25 F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju tqis li d-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni indirettament jawtorizzaw kompetizzjoni ?leali minn ?erti operaturi ekonomi?i stabbiliti fl-Italja fil-konfront ta' impri?i stabbiliti fi Stati Membri o?ra, bi ksur g?alhekk tal-Artikolu 101 TFUE. Barra minn hekk, dawn id-dispo?izzjonijiet jistg?u jiffavorixxu ?erti impri?i, bi ksur tal-Artikolu 107 TFUE. Iktar minn hekk, l-imsemmija dispo?izzjonijiet jo?olqu, fil-fatt, e?enzjoni li ma hijiex prevista fl-Artikolu 158(2) tad-Direttiva 2006/112. Fl-a??ar nett, l-impunità li effettivament igawdu minnha l-frodisti tikser il-prin?ipju gwida, elenkat fl-Artikolu 119 TFUE, li jipprovdi li l-Istati Membri g?andhom ji?guraw is-sa??a tal-finanzi pubbli?i tag?hom.

26 Il-qorti tar-rinviju tqis madankollu li, fil-ka? li tista' ma tapplikax id-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, ikun possibbli li ti?i ggarantita fl-Italja l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni.

27 F'dawn i?-?irkustanzi, it-Tribunale di Cuneo dde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel is-segwenti domandi preliminari lill-Qorti tal-?ustizzja:

"1) [L-]a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali [...] fil-parti li [tikkon?erna] estensjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni biss bi kwart tat-tul wara interruzzjoni, u g?aldaqstant, li tippermetti l-preskrizzjoni tar-reati minkejja t-tressiq [fit-terminu previst] tal-azzjoni kriminali, bil-konsegwenti impunità g?al dawn ir-reati – jikser ir-regola ta' ?arsien tal-kompetizzjoni ta?t l-Artikolu 101 TFUE?

2) [Bl-]a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali [...] fil-parti li [tikkon?erna] estensjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni biss bi kwart tat-tul wara interruzzjoni, u g?aldaqstant, li ??a??ad minn konsegwenzi kriminali r-reati mwettqa minn operaturi ekonomi?i ming?ajr skrupli – l-Istat Taljan introdu?a forma ta' g?ajnuna [mill-Istat] pprojbita mill-Artikolu 107 TFUE?

3) [Bl-]a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali [...] fil-parti li [tikkon?erna] estensjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni biss bi kwart tat-tul wara interruzzjoni, u g?aldaqstant, li to?loq ipote?i ta' impunità g?al min jinstrumentalizza d-Direttiva [2006/112,] l-Istat Taljan indebitament ?ied e?enzjoni ulterjuri flimkien ma' dawk espli?itament ikkontemplati mill-Artikolu 158 [ta' din id-direttiva]?

4) [Bl-]a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali [...] fil-parti li [tikkon?erna] estensjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni biss bi kwart tat-tul wara interruzzjoni, u g?aldaqstant, li tirrinunzja milli tippenalizza a?ir li j?a??ad lill-Istat mir-ri?orsi ne?essarji anki biex jiffa??ja l-obbligi lejn l-Unjoni Ewropea, ?ie miksur il-prin?ipju ta' finanzi b'sa??ithom stabbilit mill-Artikolu 119 TFUE?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ammissibbiltà tad-domandi

28 G. Anakiev kif ukoll il-Gvernijiet tal-Italja u tal-?ermanja jikkunsidraw li d-domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju huma inammissibbli. F'dan ir-rigward, G. Anakiev jirrileva li d-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali li jistabbilixxu r-regoli ta' preskrizzjoni g?ar-reati fil-qasam fiskali ?ew emendati re?entement, b'tali mod li l-kunsiderazzjonijiet tal-qorti tar-rinviju huma infondati. Il-Gvernijiet tal-Italja u tal-?ermanja jqisu, essenzjalment, li d-domandi ta' interpretazzjoni mag?mula mill-qorti tar-rinviju huma purament astratti jew ipoteti?i u ma g?andhom ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-su??ett tal-pro?eduri fil-kaw?a prin?ipali.

29 F'dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja, fil-kuntest tal-kooperazzjoni bejn din tal-a??ar u l-qrati nazzjonali stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, hija biss il-qorti nazzjonali li quddiemha qieg?da tinstema' l-kaw?a u li g?andha tassumi r-responsabbiltà tad-de?i?joni ?uridika, li g?andha tevalwa, fir-rigward ta?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a, kemm il-?tie?a ta' de?i?joni preliminari sabiex tkun f'po?izzjoni li tag?ti s-sentenza tag?ha kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li hija tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja. Konsegwentement, peress li d-domandi mag?mula jikkon?ernaw l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha, b?ala prin?ipju, tag?ti de?i?joni (ara, b'mod partikolari, is-sentenza Banco Privado Português u Massa Insolvente do Banco Privado Português, C?667/13, EU:C:2015:151, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata).

30 Minn dan jirri?ulta li d-domandi dwar id-dritt tal-Unjoni jgawdu minn pre?unzjoni ta' rilevanza. Ir-rifjut tal-Qorti tal-?ustizzja li tag?ti de?i?joni dwar domanda preliminari mag?mula minn qorti nazzjonali huwa possibbli biss meta jkun jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma g?andha l-ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew meta l-Qorti tal-?ustizzja ma jkollhiex disponibbli l-informazzjoni fattwali u legali ne?essarja sabiex tirrispondi b'mod utli g?ad-domandi li jkunu sarulha (ara, b'mod partikolari, is-sentenza Halaf, C?528/11, EU:C:2013:342 punt 29 u l-?urisprudenza ??itata).

31 Madankollu, b?alma rrilevat essenzjalment l-Avukat ?enerali fil-punti 45 *et seq* tal-konklu?jonijiet tag?ha, il-kundizzjonijiet li jistg?u jwasslu lill-Qorti ?enerali tirrifjuta li tag?ti de?i?joni fuq id-domandi mag?mula, f'dan il-ka?, huma manifestament mhux issodisfatti. Fil-fatt, l-informazzjoni fid-de?i?joni tar-rinviju tippermetti lill-Qorti tal-?ustizzja tfassal risposti utli g?all-qorti tar-rinviju. Barra minn hekk, dawn l-indikazzjonijiet huma ta' natura li jippermettu lill-persuni interessati imsemmija fl-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja li jag?mlu osservazzjonijiet validi.

32 Barra minn hekk, mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta b'mod ?ar li d-domandi mag?mula lill-Qorti tal-?ustizzja bl-ebda mod ma huma ta' natura ipotetika u li hemm relazzjoni mar-realtà tal-kaw?a prin?ipali, peress li dawn id-domandi jikkon?ernaw l-interpretazzjoni ta' diversi dispo?izzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni li l-qorti tar-rinviju tikkunsidra b?ala determinanti g?ad-de?i?joni segwenti li hija g?andha tag?ti fil-kaw?a prin?ipali, partikolarment g?al dak li jikkon?erna r-rinviju tal-akku?ati quddiem kulle?? ?udikanti.

33 F'dawn i?-?irkustanzi, it-talba g?al de?i?joni preliminari g?andha ti?i ddikjarata ammissibbli.

Fuq it-tielet domanda

34 Permezz tat-tielet domanda tag?ha, li g?andha ti?i indirizzata l-ewwel, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, minn na?a, jekk le?i?lazzjoni nazzjonali fil-qasam tal-preskrizzjoni tar-reati kriminali, b?al dik stabbilita bid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, li kienet tipprovdi, meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, li l-interruzzjoni li sse?? fil-kuntest ta' pro?eduri kriminali li jirrigwarda reati fil-qasam tal-VAT kellha b?ala effett li testendi t-terminu ta' preskrizzjoni bi kwart biss tat-tul inizjali tag?ha, b'mod li l-persuni pprosekutati setg?u jgawdu minn impunità ta' fatt, timplikax l-introduzzjoni ta' ka? ta' e?enzjoni mill-VAT mhux previst fl-Artikolu 158 tad-Direttiva 2006/112. Min-na?a l-o?ra, fil-ka? li r-risposta g?al din id-domanda tkun po?ittiva, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk hija tista' ma tapplikax dawn id-dispo?izzjonijiet.

Fuq il-konformità ta' le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik stabbilita mid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, mad-dritt tal-Unjoni

35 Preliminarjament, g?andu ji?i osservat li, minkejja li t-tielet domanda tirreferi g?all-Artikolu 158 tad-Direttiva 2006/112, jirri?ulta b'mod ?ar mill-motivi tad-de?i?joni tar-rinviju li, permezz ta' din id-domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk le?i?lazzjoni nazzjonali, b?al dik stabbilita permezz tad-dispo?izzjonijiet inkwistjoni, timplikax ostakolu g?all-?lieda effettiva kontra l-frodi fil-qasam tal-VAT fl-Istat Membru kkon?ernat, b'mod inkompatibbli mad-Direttiva 2006/112 kif ukoll, b'mod i?jed ?enerali, mad-dritt tal-Unjoni.

36 F'dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li, fil-qasam tal-VAT, mid-Direttiva 2006/112, moqrija flimkien mal-Artikolu 4(3) TUE, jirri?ulta li l-Istati Membri ma g?andhomx biss l-obbligu ?enerali li jie?du l-mi?uri le?i?lattivi u amministrattivi kollha sabiex jiggarantixxu l-?bir tal-VAT kollu dovut fit-territorji rispettivi tag?hom, i?da g?andhom ukoll ji??ieldu kontra l-frodi (ara, f'dan is-sens, is-

sentenza Åkerberg Fransson, C?617/10, EU:C:2013:105, punt 25 u l-?urisprudenza ??itata).

37 Barra minn hekk, l-Artikolu 325 TFUE jobbliga lill-Istati Membri ji??ieldu kontra l-attivitajiet illegali li jippre?udikaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz ta' mi?uri disswa?ivi u effettivi u, b'mod partikolari, jobbligahom jadottaw l-istess mi?uri sabiex jikkumbattu l-frodi li tippre?udika l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b?al dawk li huma jadottaw sabiex jikkumbattu l-frodi li tippre?udika l-interessi finanzjarji tag?hom stess (ara s-sentenza Åkerberg Fransson, C?617/10, EU:C:2013:105, punt 26 u l-?urisprudenza ??itata).

38 Il-Qorti tal-?ustizzja enfasizzat, f'dan ir-rigward, li peress li r-ri?orsi proprji tal-Unjoni jinkludu b'mod partikolari, skont l-Artikolu 2(1)(b) tad-De?i?joni 2007/436, id-d?ul provenjenti mill-applikazzjoni ta' taxxa uniformi fuq ba?i armonizzata tal-VAT iddeterminata skont ir-regoli tal-Unjoni, hemm g?alhekk rabta diretta bejn il-?bir tad-d?ul mill-VAT skont id-dritt tal-Unjoni applikabbli u t-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tal-ba?it tal-Unjoni tar-ri?orsi korrispondenti mill-VAT, peress li kull lakuna fil-?bir ta' dawn tal-ewwel potenzjalment tikkaw?a tnaqqis fit-tieni (ara s-sentenza Åkerberg Fransson, C?617/10, EU:C:2013:105, punt 26).

39 Minkejja li l-Istati Membri g?andhom, ?ertament, libertà ta' g?a?la fir-rigward tas-sanzjonijiet applikabbli, li jistg?u jkollhom l-g?amla ta' sanzjonijiet amministrattivi, ta' sanzjonijiet kriminali jew ta' kombinazzjoni tat-tnejn, sabiex jiggarantixxu l-?bir tad-d?ul kollu provenjenti mill-VAT u, b'dan il-mod, tal-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni konformement mad-dispo?izzjonijiet tad-Direttiva 2006/112 u mal-Artikolu 325 TFUE (ara, f'dan is-sens, is-sentenza Åkerberg Fransson, C?617/10, EU:C:2013:105, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata), sanzjonijiet kriminali jistg?u madankollu jkunu indispensabbli g?all-?lieda effettiva u disswa?iva kontra ?erti ka?ijiet ta' frodi serja tal-VAT.

40 Barra minn hekk, g?andu jitfakkar li, skont l-Artikolu 2(1) tal-Konvenzjoni PIF, l-Istati Membri g?andhom jie?du l-mi?uri me?tie?a sabiex ji?guraw li l-a?ir li jikkostitwixxi frodi li tippre?udika l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jkun su??ett g?al sanzjonijiet kriminali effettivi, proporzjonati u disswa?ivi, inklu?i, g?all-inqas fil-ka?ijiet ta' frodi serja, sanzjonijiet li jillimitaw il-libertà.

41 Il-kun?ett ta' "frodi" huwa ddefinit fl-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni PIF b?ala "kwalunkwe att jew omissjoni intenzjonali dwar [...] l-u?u jew pre?entazzjoni ta' stqarrijiet jew dokumenti foloz, mhux korretti jew mhux kompluti, li g?andhom b?ala effett it-tnaqqis illegali ta' fondi mill-bilan? ?enerali tal-[Unjoni] jew bilan?i m?addma minn, jew f'isem, [l-Unjoni]''. Dan il-kun?ett jinkludi, konsegwentement, id-d?ul provenjenti mill-applikazzjoni ta' taxxa uniformi fuq ba?i armonizzata tal-VAT iddeterminata skont ir-regoli tal-Unjoni. Din il-konklu?joni ma tistax ti?i kkonfutata mill-fatt li l-VAT ma hijiex direttament mi?bura g?an-nom tal-Unjoni, pre?i?ament peress li l-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni PIF ma jipprevedix tali kundizzjoni li hija kuntrarja g?all-g?an ta' din il-konvenzjoni li huwa l-?lieda bl-iktar determinazzjoni kontra l-frodi li hija ta' detriment g?all-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

42 F'dan il-ka?, mid-de?i?joni tar-rinviju jirri?ulta li l-le?i?lazzjoni nazzjonali tipprevedi sanzjonijiet kriminali g?ar-reati li huma s-su??ett tal-azzjonijiet fil-kaw?a prin?ipali, ji?ifieri, b'mod partikolari, it-twaqqif ta' organizzazzjoni kriminali bil-g?an li jitwettqu reati fil-qasam tal-VAT kif ukoll frodi f'dan l-istess qasam li jammonta g?al diversi miljuni ta' ewro. G?andu ji?i kkonstatat li tali reati jikkostitwixxu ka?ijiet ta' frodi serja li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

43 Mill-kunsiderazzjonijiet kollha msemmija fil-punti 37 u 39 sa 41 ta' din is-sentenza jirri?ulta li l-Istati Membri g?andhom ji?guraw li tali ka?ijiet ta' frodi serja jkunu su??etti g?al sanzjonijiet kriminali li huma, b'mod partikolari, ta' natura effettiva u disswa?iva. Barra minn hekk, il-mi?uri me?uda f'dan ir-rigward g?andhom ikunu l-istess b?al dawk li l-Istati Membri jie?du sabiex ji??ieldu l-ka?ijiet ta' frodi tal-istess livell ta' serjetà li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tag?hom

stess.

44 G?aldaqstant, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika, billi tie?u inkunsiderazzjoni ?-?irkustanzi rilevanti kollha ta' dritt u ta' fatt, jekk id-dispo?izzjonijiet nazzjonali applikabbli jippermettux li ji?u ssanzjonati, b'mod effettiv u disswa?iv, il-ka?ijiet ta' frodi serja li huma detrimentali g?all-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

45 F'dan ir-rigward, g?andu ji?i ppre?i?at li la l-qorti tar-rinviju u lanqas il-persuni interessati li ssottomettew osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja ma kkontestaw in-natura disswa?iva, fiha nfisha, tas-sanzjonijiet kriminali indikati mill-imsemmija qorti, ji?ifieri piena ta' massimu ta' seba' snin pri?unerija, u lanqas il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni li huwa previst fid-dritt kriminali Taljan g?all-fatti li jikkostitwixxu frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni.

46 Madankollu, kif jirri?ulta mid-de?i?joni tar-rinviju, peress li d-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni jintrodu?u, fil-ka? ta' interruzzjoni tal-preskrizzjoni fir-rigward ta' wie?ed mill-ka?ijiet imsemmija fl-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali, regola li tipprovdi li t-terminu ta' preskrizzjoni ma jista' fl-ebda ka? ji?i esti? b'i?jed minn kwart tat-tul inizjali tieg?u, g?andhom b?ala effett, min?abba l-kumplessità u t-tul tal-pro?eduri kriminali li jwasslu g?all-adozzjoni ta' sentenza definittiva, li jinnewtralizzaw l-effett *ratione temporis* ta' kaw?a ta' interruzzjoni tal-preskrizzjoni.

47 Fil-ka? fejn il-qorti nazzjonali tasal g?all-konklu?joni li l-applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet nazzjonali fil-qasam tal-interruzzjoni tal-preskrizzjoni jkollha l-effett li, f'numru kunsiderevoli ta' ka?ijiet, il-fatti li jikkostitwixxu frodi serja ma jkunux issanzjonati kriminalment, sa fejn dawn il-fatti jkunu ?eneralment preskritti qabel ma s-sanzjoni kriminali prevista mil-li?i tkun tista' ti?i imposta b'de?i?joni ?udizzjarja effettiva, ikun hemm lok li ji?i kkonstatat li l-mi?uri previsti mid-dritt nazzjonali g?all-?lieda kontra l-frodi u kull attività illegali o?ra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, ma jistg?ux jitqiesu li huma effettivi u disswa?ivi, li jkun inkompatibbli mal-Artikolu 325(1) TFUE, mal-Artikolu 2(1) tal-Konvenzjoni PIF kif ukoll mad-Direttiva 2006/112, moqrija flimkien mal-Artikolu 4(3) TUE.

48 Barra minn hekk, hija l-qorti nazzjonali li g?andha tivverifika jekk id-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni japplikawx g?all-ka?ijiet ta' frodi fil-qasam tal-VAT bl-istess mod b?al fil-ka?ijiet ta' frodi li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tar-Repubblika Taljana biss, kif je?i?i l-Artikolu 325(2) TFUE. B'mod partikolari, dan ma jkunx il-ka? li kieku t-tieni paragrafu tal-Artikolu 161 tal-Kodi?i Kriminali jistabbilixxi termini ta' preskrizzjoni itwal g?al fatti, ta' natura u ta' serjetà komparabbli, li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tar-Repubblika Taljana. Kif osservat il-Kummissjoni Ewropea matul is-seduta quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, u bla ?sara g?all-verifika mill-qorti nazzjonali, id-dritt Taljan ma jipprevedi b'mod partikolari ebda terminu ta' preskrizzjoni assolut fir-rigward ta' reat ta' asso?jazzjoni bil-g?an li jitwettqu reati fil-qasam tad-dazji tas-sisa fuq il-prodotti tat-tabakk.

Fuq l-impatt tal-possibbiltà ta' inkompatibbiltà tad-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni mad-dritt tal-Unjoni u r-rwol tal-qorti nazzjonali

49 Fil-ka? li l-qorti nazzjonali tasal g?all-konklu?joni li d-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni ma jissodisfawx ir-rekwi?it tad-dritt tal-Unjoni fir-rigward tan-natura effettiva u disswa?iva tal-mi?uri tal-?lieda kontra l-frodi tal-VAT, hija din il-qorti li g?andha tiggarantixxi l-effett s?i? tad-dritt tal-Unjoni billi ma tapplikax, skont il-b?onn, l-imsemmija dispo?izzjonijiet u g?alhekk tinnewtralizza l-konsegwenza rrilevata fil-punt 46 ta' din is-sentenza, ming?ajr ma jkollha titlob jew tistenna t-tne??ija minn qabel tag?hom permezz ta' pro?edura le?i?lattiva jew ta' kwalunkwe pro?edura kostituzzjonali o?ra (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi Berlusconi *et*, C?387/02, C?391/02 u C?403/02, EU:C:2005:270, punt 72 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll Kücükdeveci, C?555/07,

EU:C:2010:21, punt 51 u l-?urisprudenza ??itata).

50 F’dan ir-rigward, g?andu ji?i enfasizzat li l-obbligu tal-Istati Membri li ji??ieldu kontra l-attivitajiet illegali li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz ta’ mi?uri disswa?ivi u effettivi, kif ukoll l-obbligu tag?hom li jadottaw l-istess mi?uri sabiex jikkumbattu l-frodi li taffettwa dawn l-interessi b?al dawk li huma jadottaw sabiex jikkumbattu l-frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tag?hom stess, huma obbligi imposti, b’mod partikolari, mid-dritt primarju tal-Unjoni, ji?ifieri l-Artikolu 325(1) u (2) TFUE.

51 Dawn id-dispo?izzjonijiet tad-dritt primarju tal-Unjoni jimponu fuq l-Istati Membri obbligu ta’ ri?ultat pre?i? u li ma jinkludi ebda kundizzjoni dwar l-applikazzjoni tar-regola li huwa jistabbilixxi, imfakkra fil-punt pre?edenti.

52 G?aldaqstant, id-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 325(1) u (2) TFUE g?andhom b?ala effett, skont il-prin?ipju ta’ supremazija tad-dritt tal-Unjoni, fir-relazzjoni tag?hom mad-dritt intern tal-Istati Membri, li jrendu awtomatikament inapplikabbli, min?abba d-d?ul fis-se?? stess tag?hom, kull dispo?izzjoni kuntrarja tal-le?i?lazzjoni nazzjonali e?istenti (ara f’dan is-sens, b’mod partikolari, is-sentenza ANAFE, C?606/10, EU:C:2012:348, punt 73 u l-?urisprudenza ??itata).

53 G?andu jing?ad ukoll li jekk il-qorti nazzjonali tidde?iedi li ma tapplikax id-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, hija g?andha wkoll ti?gura li d-drittijiet fundamentali tal-persuni kkon?ernati jkunu rrispettati. Fil-fatt, fir-rigward ta’ dawn tal-a??ar jistg?u g?alhekk ji?u imposti sanzjonijiet li, probabbilment, huma kienu jevitaw li kieku dawn id-dispo?izzjonijiet ta’ dritt nazzjonali ?ew applikati.

54 F’dan ir-rigward, diversi partijiet interessati li g?amlu sottomissjonijiet fil-Qorti tal-?ustizzja rreferew g?all-Artikolu 49 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar ’il quddiem il-“Karta”) li jistabbilixxi l-prin?ipji ta’ legalità u proporzjonalità ta’ reati u ta’ pieni li jipprovdu, b’mod partikolari, li ?add ma g?andu ji?i kkundannat g?al att jew ommissjoni li, fi?-?mien tal-fatti, ma kinux jikkostitwixxu reati skont id-dritt nazzjonali jew id-dritt internazzjonali.

55 Madankollu, bla ?sara g?al verifika mill-qorti nazzjonali, in-nuqqas ta’ applikazzjoni tad-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni jkollu biss b?ala effett li ma jqassarx it-terminu ta’ preskrizzjoni ?enerali fil-kuntest ta’ pro?eduri kriminali pendenti, li jippermetti prosekuzzjoni effettiva tal-fatti li huma s-su??ett tal-akku?a kif ukoll li ji?gura, skont il-ka?, l-ugwaljanza fit-trattament bejn is-sanzjonijiet inti?i li jipprote?u rispettivament l-interessi finanzjarji tal-Unjoni u dawk tar-Repubblika Taljana. Tali nuqqas ta’ applikazzjoni tad-dritt nazzjonali ma jiksirx id-drittijiet tal-akku?ati, kif iggarantiti mill-Artikolu 49 tal-Karta.

56 Fil-fatt, minn dan ma tkun tirri?ulta ebda kundanna tal-akku?ati g?al azzjoni jew ommissjoni li, fi?-?mien meta se??ew il-fatti, ma kinux jikkostitwixxu reat skont id-dritt nazzjonali (ara, b’analo?ija, is-sentenza Niselli, C?457/02, EU:C:2004:707, punt 30), u lanqas l-impo?izzjoni ta’ sanzjoni li, f’dan l-istess mument, ma kinitx prevista minn dan id-dritt. Kuntrarjament, meta se??ew il-fatti li l-akku?ati fil-kaw?a prin?ipali huma akku?ati bihom, dawn kienu jikkostitwixxu l-istess ksur u kienu puniti bl-istess sanzjonijiet kriminali li huma previsti pre?entement.

57 Il-?urisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fir-rigward tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea g?all-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali, iffirmata f’Ruma fl-4 ta’ Novembru 1950, li tistabbilixxi drittijiet li jikkorrispondu ma’ dawk iggarantiti mill-Artikolu 49 tal-Karta, tikkorrobora din il-konklu?joni. Fil-fatt, skont din il-?urisprudenza, l-estensjoni tat-terminu ta’ preskrizzjoni u l-applikazzjoni immedjata tieg?u ma jimplikawx ksur g?ad-drittijiet iggarantiti mill-Artikolu 7 tal-imsemmija Konvenzjoni, peress li din id-dispo?izzjoni ma tistax ti?i interpretata fis-sens li tipprekludi estensjoni tat-termini ta’ preskrizzjoni meta l-fatti li tag?hom

huma akku?ati qatt ma ?ew preskritti [ara, f'dan is-sens, Qorti Ewropea tad-Drittjiet tal-Bniedem, Coëme *et* vs Il?Bel?ju, Nri 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 u 33210/96, paragrafu 149, QEDB 2000?VII; Scoppola vs L?Italja (Nru 2), Nru 10249/03, paragrafu 110 u l-?urisprudenza ??itata, 17 ta' Settembru 2009, u OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos vs Ir?Russja, Nru 14902/04, paragrafi 563, 564 u 570 u l-?urisprudenza ??itata, 20 ta' Settembru 2011].

58 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, ir-risposta g?at-tielet domanda g?andha tkun li le?i?lazzjoni nazzjonali fil-qasam tal-preskrizzjoni tar-reati kriminali, b?al dik stabbilita mid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni, li kienet tipprovdi, meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, li l-interruzzjoni li sse?? fil-kuntest ta' pro?eduri kriminali dwar frodi serja fil-qasam tal-VAT g?andha l-effett li testendi t-terminu ta' preskrizzjoni bi kwart biss tat-tul inizjali tag?ha, tista' tippre?udika l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri mill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE, sa fejn din il-le?i?lazzjoni nazzjonali tkun tipprekludi l-impo?izzjoni ta' sanzjonijiet effettivi u disswa?ivi f'numru kunsiderevoli ta' ka?ijiet ta' frodi serja li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, jew tkun tipprevedi termini ta' preskrizzjoni itwal g?all-ka?ijiet ta' frodi li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Istat Membru kkon?ernat minn dawk li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, liema aspett g?andu ji?i vverifikat mill-qorti nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li g?andha tag?ti effett s?i? lill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE billi ma tapplikax, skont il-b?onn, id-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali li jkollhom l-effett li jipprekludu lill-Istat Membru kkon?ernat milli josserva l-obbligi imposti fuqu mill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE.

Fuq l-ewwel, it-tieni u r-raba' domanda

59 Permezz tal-ewwel, it-tieni u r-raba' domanda, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk dispo?izzjoni ta' preskrizzjoni applikabbli g?al reati kriminali mwettqa fil-qasam tal-VAT, b?al dik prevista mid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni fil-ver?joni tag?ha fid-data tal-fatti fil-kaw?a prin?ipali, tistax ti?i e?aminata fid-dawl tal-Artikoli 101 TFUE, 107 TFUE u 119 TFUE.

60 Fir-rigward, l-ewwel nett, tal-Artikolu 101 TFUE, dan jipprojbixxi l-akkordji kollha bejn impri?i u l-pratti?i kollha miftiehma li jistg?u jaffettwaw il-kummer? bejn l-Istati Membri u li jkollhom b?ala g?an jew ri?ultat tag?hom il-prevenzjoni, ir-restrizzjoni jew id-distorsjoni tal-kompetizzjoni fi ?dan is-suq komuni. Kif irrilevat essenzjalment l-Avukat ?enerali fil-punt 60 tal-konklu?jonijiet tag?ha, infurzar possibbilment inadatt tad-dispo?izzjonijiet kriminali nazzjonali fil-qasam tal-VAT madankollu ma g?andux ne?essarjament effett fuq a?ir kollu?iv potenzjali bejn l-impri?i, li jmur kontra l-Artikolu 101 TFUE, moqri flimkien mal-Artikolu 4(3) TUE.

61 G?al dak li jirrigwarda, it-tieni nett, il-projbizzjoni tal-g?ajnuna mill-Istat stabbilita fl-Artikolu 107 TFUE, g?andu jitfakkar li mi?ura li permezz tag?ha l-awtoritajiet pubbli?i jag?tu lil ?erti impri?i trattament fiskali vanta??u? li, g?alkemm ma jinkludix trasferiment ta' ri?orsi tal-Istat, iqieg?ed lill-benefi?jarji f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli mill-kontribwenti l-o?ra, tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE (ara, b'mod partikolari, is-sentenza P, C?6/12, EU:C:2013:525, punt 18 u l-?urisprudenza ??itata).

62 Minkejja li n-natura ineffettiva u/jew mhux disswa?iva tas-sanzjonijiet previsti fil-qasam tal-VAT tista' possibbilment tag?ti vanta?? finanzjarju g?all-impri?i kkon?ernati, madankollu ma g?andux ji?i applikat l-Artikolu 107 TFUE f'dan il-ka?, sa fejn it-tran?azzjonijiet kollha huma su??etti g?al-le?i?lazzjoni dwar il-VAT u kull reat imwettaq fil-qasam tal-VAT huwa ssanzjonat kriminalment, bla ?sara g?al ?erti ka?ijiet partikolari fejn id-dispo?izzjoni ta' preskrizzjoni tista' teskludi konsegwenzi kriminali ta' ?erti reati.

63 It-tielet nett, fir-rigward tal-Artikolu 119 TFUE, din id-dispo?izzjoni ssemmi fil-paragrafu 3 tag?ha, fost wie?ed mill-prin?ipji gwida li jirregolaw l-azzjoni tal-Istati Membri fil-kuntest tat-twaqqif

ta’ politika ekonomika u monetarja, il-prin?ipju li l-Istati Membri g?andhom ji?guraw is-sa??a tal-finanzi pubbli?i tag?hom.

64 G?andu ji?i rrilevat li l-kwistjoni dwar jekk id-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali inkwistjoni; li jistg?u jag?tu lok g?all-impunità ta’ ?erti reati fil-qasam tal-VAT, humiex konformi mal-imsemmi prin?ipju ta’ finanzi pubbli?i b’sa??ithom, ma taqax fil-kamp ta’ applikazzjoni tal-Artikolu 119 TFUE sa fejn din hija marbuta b’mod indirett ?afna ma’ dan l-obbligu impost fuq l-Istati Membri.

65 F’dawn i?-?irkustanzi, ir-risposta g?all-ewwel, g?at-tieni u g?ar-raba’ domanda mag?mula g?andha tkun li dispo?izzjoni ta’ preskrizzjoni applikabbli g?al reati kriminali mwettqa fil-qasam tal-VAT, b?al dik prevista fid-dispo?izzjonijiet nazzjonali inkwistjoni fil-ver?joni tag?hom meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, ma tistax ti?i evalwata fid-dawl tal-Artikoli 101 TFUE, 107 TFUE u 119 TFUE.

Fuq l-ispejje?

66 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Awla Manja) taqta’ u tidde?iedi:

1) **Le?i?lazzjoni nazzjonali fil-qasam tal-preskrizzjoni tar-reati kriminali, b?al dik stabbilita mill-a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali, kif emendat bil-Li?i Nru 251, tal-5 ta’ Di?embru 2005, moqri flimkien mal-Artikolu 161 ta’ dan il-kodi?i, li kienet tipprovdi, meta se??ew il-fatti fil-kaw?a prin?ipali, li l-interruzzjoni li sse?? fil-kuntest ta’ pro?eduri kriminali dwar frodi serja fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur mi?jud g?andha l-effett li testendi t-terminu ta’ preskrizzjoni bi kwart biss tat-tul inizjali tag?ha, tista’ tippre?udika l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri mill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE, sa fejn din il-le?i?lazzjoni nazzjonali tkun tipprekludi l-impo?izzjoni ta’ sanzjonijiet effettivi u disswa?ivi f’numru kunsiderevoli ta’ ka?ijiet ta’ frodi serja li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea, jew tkun tipprevedi termini ta’ preskrizzjoni itwal g?all-ka?ijiet ta’ frodi li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Istat Membru kkon?ernat minn dawk li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea, liema aspett g?andu ji?i vverifikat mill-qorti nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li g?andha tag?ti effett s?i? lill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE billi ma tapplikax, skont il-b?onn, id-dispo?izzjonijiet tad-dritt nazzjonali li jkollhom l-effett li jipprekludu lill-Istat Membru kkon?ernat milli josserva l-obbligi imposti fuqu mill-Artikolu 325(1) u (2) tat-TFUE.**

2) **Dispo?izzjoni ta’ preskrizzjoni applikabbli g?al reati kriminali mwettqa fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur mi?jud, b?al dik prevista fl-a??ar paragrafu tal-Artikolu 160 tal-Kodi?i Kriminali, kif emendat bil-Li?i Nru 251, tal-5 ta’ Di?embru 2005, moqri flimkien mal-Artikolu 161 ta’ dan il-Kodi?i, ma tistax ti?i evalwata fid-dawl tal-Artikoli 101 TFUE, 107 TFUE u 119 TFUE.**

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.